

“Willen we goede jongens, dan moeten we daarin met z'n allen investeren.”

De praktijkleergelden staan onder druk. Om het praktijkonderwijs afgelopen schooljaar toch te waarborgen, kwamen zeven Friese cumelaondernemers met een alternatief. Ze organiseerden samen met het Nordwin College eigen praktijkdagen.

De hakselaarchauffeur stond op de treeplank. De leerling zat achter het stuur en bediende de hakselaar alsof hij het al jaren deed. “Dan zie je dat er potentie in die leerlingen zit. Dat geeft vertrouwen”, zegt Jan Roelof Betten van De Samenwerking BV uit Elsloo. De cumelaondernemer kreeg vorig jaar zes keer een groepje leerlingen Groen, Grond & Infra op het bedrijf om een dagdeel mee te draaien met zijn hakselploeg. Betten maakte een groepsapp aan, dronk met de jongens een bak koffie ter kennismaking en bracht ze naar de hakselploeg, waar de leerlingen de verschillende werkzaamheden en machines met elkaar afwisselden. Naderhand evalueerden ze de dag. “Ik vond het schitterend. Mijn medewerkers trouwens ook. Zij voelden zich betrokken, omdat ze zaken konden uitleggen aan jongens die nog weinig kennis hadden. Het enthousiasmeerde hen dus ook.”

Het initiatief ontstond vanuit de sectorraad, waarin zeven Friese loonbedrijven zijn vertegenwoordigd. Zo'n drie tot vier keer per jaar heeft de raad overleg met het Nordwin College over het onderwijs. “Het was al duidelijk dat er in het

schooljaar 2016/2017 minder subsidie beschikbaar zou zijn voor praktijkdagen”, zegt Betten. “De school maakte zich zorgen dat ze geen praktijklessen zou kunnen aanbieden, want een eigen praktijklocatie heeft de opleiding niet.”

Ook voor de sector zijn praktijkdagen van groot belang, gaat hij verder. “Het grootste deel van mijn werknemers is 45 jaar of ouder. Op den duur moeten zij een keer worden vervangen door goed opgeleide jongens, maar die zijn steeds moeilijker te vinden. Willen we goede jongens, dan moeten we daarin met z'n allen investeren.”

Vandaar dat de cumelaondernemer het idee opperde om zelf praktijkdagen te organiseren. Bemesten, sloot- en bermonderhoud, ploegen, veilig hijsen. Bij elke werk kende de sectorraad wel een leerbedrijf. Bij Betten zelf konden de leerlingen maïs hakselen. Hij had zo nodig zelfs nog een ruimte beschikbaar als leslokaal. “Als sector kijken we er misschien wat makkelijk tegenaan door te zeggen: ‘Breng ze maar hier. Ik heb wel een stuk land om te ploegen’. Maar er komt natuurlijk meer bij kijken. Ik moet mijn medewerkers instrueren, de desbetreffende boer voorbereiden en een bepaalde onkostenvergoeding is wel gewenst.”

De school zag in eerste instantie vooral beren op de weg. “De jongens moesten vervoer hebben vanuit Leeuwarden en de leraren vreesden dat de leerlingen niet zouden komen opdagen. Maar als je die jongens whatsapppt dat ze mogen komen hakselen, staan ze vandaag nog op de stoep hoor.”

Motiveren

Praktijk is ontzettend belangrijk om de jongens gemotiveerd en enthousiast te houden, stelt Betten. Daarom vindt hij het idee van een leslokaal op zijn bedrijf niet eens zo gek. “Als een leraar iets uitlegt over een bepaalde machine, kan hij de jongens meteen meenemen naar buiten om het in de praktijk te laten zien. Dan maak je ze enthousiast. We hebben een hartstikke mooi beroep, maar dat moeten we wel over zien te brengen.”

*Simon van Netten:
“Het was leuk om zo'n machine uit te proberen en die kennis op te doen. Die voorkennis komt later vast weer van pas bij een stagebedrijf of toekomstige werkgever.”*

Daarbij is samenwerking met de school erg belangrijk. “We kunnen wel tegen het schoolbeleid aan blijven schoppen, maar we kunnen beter onze kennis positief inzetten”, zegt Betten. Zo heeft hij zich verbaasd over het schoolbeleid dat leerlingen van niveau 4 wel met precisielandbouw aan de slag gaan en niveau 3-leerlingen niet. “Wie denk je dat straks in die trekker met GPS moet rijden? Niet die niveau 4-leerling hoor. Die zit op kantoor. Dat soort zaken zijn enorm belangrijk om in zo’n sectorraad te bespreken. Samenwerking is cruciaal voor een goede opleiding. Maar”, benadrukt hij, “we moeten als sector niet het onderwijs gaan overnemen. Dat blijft de verantwoordelijkheid van de school.”

Vervolg

Als het aan Betten en de leerlingen ligt, krijgen de praktijkdagen volgend schooljaar weer een vervolg, al moeten er nog wel wat puntjes op de i. Zo vielen de praktijkdagen nu

op stagedagen, waar de stagebedrijven niet erg blij mee waren. En er moet één lijn komen in de aangeboden praktijk. Bij sommige bedrijven mochten de jongens zelf achter het stuur, bij andere mochten ze alleen maar meerijden. Verder noemt Betten de praktijkdagen geslaagd. “We hadden elke keer mooi weer. Het is natuurlijk afwachten hoe dat volgend jaar is, maar we hebben in ieder geval een stap gezet. Behalve dat we deze jongens praktijkervaring kunnen bieden, kunnen we hen meteen andere dingen leren, vooral op sociaal gebied, zoals het omgaan met klanten.”

Hijzelf en zijn collega’s blijven enthousiast. De school mag de sectorraad zelfs bellen als een leraar ziek is. “Ik heb liever dat ik een dag voor de klas sta dan dat die jongens naar huis worden gestuurd.”

TEKST & FOTO'S: Marjolein van Woerkom

Jan Roelof Betten:
“We hebben een hartstikke mooi beroep, maar dat moeten we wel over zien te brengen.”

25 jaar loonwerkonderwijs

Het loonwerkonderwijs bestond vorig jaar een kwart eeuw. In die 25 jaar is er veel veranderd en nog steeds is er verandering gaande. Het onderwijs probeert daar continu op aan te sluiten, maar dat is geen eenvoudige taak. Daarnaast moet ook de moderne werkgever zijn werknemers blijven opleiden. Reden genoeg dus om aandacht te besteden aan de toekomst van morgen. Leren stopt nooit.